

Noordzee rijk aan wormen

Oostende, 7 november 2008

Van 11 tot 15 november treffen ruim 500 wetenschappers uit 42 landen elkaar in het Spaanse Valencia, voor de eerste 'World Conference on Marine Biodiversity'. Vlaanderen speelt een belangrijke rol in de organisatie van dit topgebeuren en bij het onderzoeken en registreren van de globale mariene biodiversiteit. Van de 130.000 zeedieren en –planten die vandaag in het wereldregister voor mariene soorten zijn opgenomen, komen er 2.070 voor in Belgische wateren. Opvallend hierbij zijn de 727 soorten wormen, goed voor 35% van alle zeeorganismen.

De wereldlijst 'WoRMS'

Sinds 2000 beheert het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) diverse gegevensbanken over de rijkdom aan leven in zee. Deze expertise heeft ertoe bijgedragen dat het VLIZ het volledige gegevensbeheer in handen kreeg van de 'World Register of Marine Species' (WoRMS: www.marinespecies.org), dé wereldwijde kwaliteitsgecontroleerde inventaris inzake mariene biodiversiteit. Vandaag zijn in deze databank ruim 130.000 zeedieren en –planten opgenomen van de circa 230.000 gekende mariene organismen. Dagelijks worden nog nieuwe soorten ontdekt en beschreven. In het Belgisch deel van de Noordzee zijn 2.070 soorten geregistreerd en 23 van de 70 gekende hogere stammen (dieren- en plantengroepen) of 'phyla'. Dit relatief hoge aantal op een oppervlakte van nauwelijks 3.600 km² (=0,01% van de Europese mariene wateren, maar 6,7% van de Europese soorten) kan mede verklaard worden door de sterke traditie in marien biologisch onderzoek in België en de grondige studies sinds halfweg de 19de eeuw.

Vooraf wormen en schaaldieren soortenrijk

Opvallend is de grote soortenrijkdom onder de zeevormen. Niet minder dan 727 soorten of 35% van de totale Belgische mariene biodiversiteit behoren tot de ringwormen (Annelida: 222), de platwormen (Platyhelminthes: 170) of de aaltjes (Nematoda: 335). Ook de schaaldieren - zowat de tegenhangers van de insekten aan land - zijn met 502 soorten sterk vertegenwoordigd. De bulk hiervan bestaat uit kleinere schaaldiertjes tot enkele millimeter groot, terwijl krabben (39 soorten) en garnalen (5 soorten) het met veel minder moeten doen. Daarnaast zijn in het Belgisch deel van de Noordzee ook andere bekende diergroepen meer of minder soortenrijk, met o.a. 153 soorten slakken, 118 twee-kleppige schelpdieren, 129 vissen, 15 zeespinnen, 6 kwallen, 41 zeevogels en 14 zeezoogdieren.

Wereldcongres en het belang van mariene biodiversiteit

Het wereldregister WoRMS zal in Valencia uitvoerig aan bod komen. Het belang van een eenduidige en algemeen aanvaarde lijst van de mariene biodiversiteit is dan ook niet min. De databeheerder van WoRMS, Ward Appeltans, verwoordt het als volgt: *"Biologisch onderzoek verrichten zonder gestandaardiseerde lijst van soortnamen is zoals een boek schrijven zonder een degelijk woordenboek binnen handbereik. Je maakt heel wat fouten en creëert misschien zelfs wezenlijke misverstanden, omdat je de spelling en je woordgebruik niet kunt controleren"*. Op basis van een publiek beschikbare lijst kunnen wetenschappers gericht onderzoek uitvoeren naar de ecologische samenhang in de oceanen, de effecten van klimaat, visserij, introductie van vreemde soorten, verontreiniging, maricultuur, etc... Ook bij het beleid en beheer van zeegebieden, en de controle en handhaving is een dergelijke inventaris broodnodig.

Belgische namen populair onder de zeeorganismen

Uit deze informatiebron kan bijvoorbeeld worden afgeleid wanneer de Amerikaanse zwaardschede (*Ensis directus*, een mesvormige schelp) en 60 andere niet-inheemse soorten zich

aan onze kusten hebben gevestigd, of wanneer soorten nieuw voor de wetenschap werden ontdekt en beschreven. Nieuw ontdekte soorten - zoals de in 2004 in de Oostendse Spuikom gevonden en beschreven parasitaire platworm *Gyrodactylus ostendicus* - krijgen vaak een naam die verwijst naar hun vindplaats of ontdekker. Zo verwijzen minimum 9 wetenschappelijke namen naar de kustgemeente De Haan (bv. spinkrab *Dehaanius limbatus*), 5 naar de kuststad Oostende, 11 en 50 respectievelijk naar de Belgische mariene biologen en pioniers Gustave Gilson en Pierre-Joseph van Beneden, en 49 naar België als land.

Pictures

Klik op de beelden voor hoge resoluties.

Zeekreeft
Auteur: Vincent Zintzen

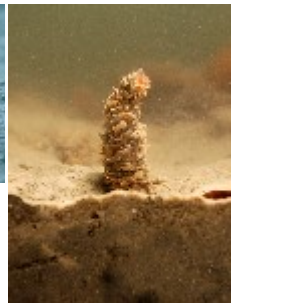
Net voor de duik kunnen jan-oorkwal van-genten vaak even bidden
auteur: Hans Hillewaert
auteur: Karl Van Ginderdeuren

Na een storm spoelen vaak duizenden Amerikaanse zwaardschedes (*Ensis directus*) aan op onze kust
Auteur: Filip Nuyttens

Grijze zeehonden in de Noordzee
auteur: Karl Van Ginderdeuren

Borstelworm (*Owenia fusiformis*) met uitgestulpte tentakelkroon
auteur: Karl Van Ginderdeuren

Duizenden beelden van zeeorganismen kan je ook terugvinden op de [WoRMS fotogalerij](#). Beelden van enkele typische Belgische organismen kan je vinden op de [VLIZ fotogalerij](#).

Bijkomende links

- [World Conference website](#)
- [World Register of Marine Species \(WoRMS\)](#)
- [Niet-inheemse soorten van het Belgisch deel van de Noordzee en aanpalende estuaria](#)
 - [bv *Ensis directus*](#)
- [Meer zeecefers](#), en meer specifiek over [Biodiversiteit in zee](#)
- Soorten met belangrijke personen (Belgische wetenschappers of zelfs enkele Amerikaanse presidenten) in hun naam, bv.:
 - [Van Beneden](#)
 - [Gilson](#)
 - [Lincoln](#)
 - [Kennedy](#)
 - [Washington](#)
 - [Roosevelt](#)
 - [Bush](#) (alhoewel deze dateren van voor de tijd van G. (W.) Bush)
- Soorten met Belgische plaatsen in hun naam, bv.:

- [De Haan](#)
- [Oostende](#)
- [Nieuwpoort](#)
- [Kwintebank](#)
- [België](#)
- [Vlaanderen](#)

Perscontacten

Jan Seys (communicatieverantwoordelijke VLIZ): 0478/37 64 13

Ward Appeltans (databeheeder WoRMS, VLIZ): 0485/47 31 03

Ann-Katrien Lescrauwaet (cijfers en beleid, VLIZ): 0475/49 34 52

Tel: 059 34 21 30

info@vliz.be

<http://www.vliz.be/pers>